

SOS roņi

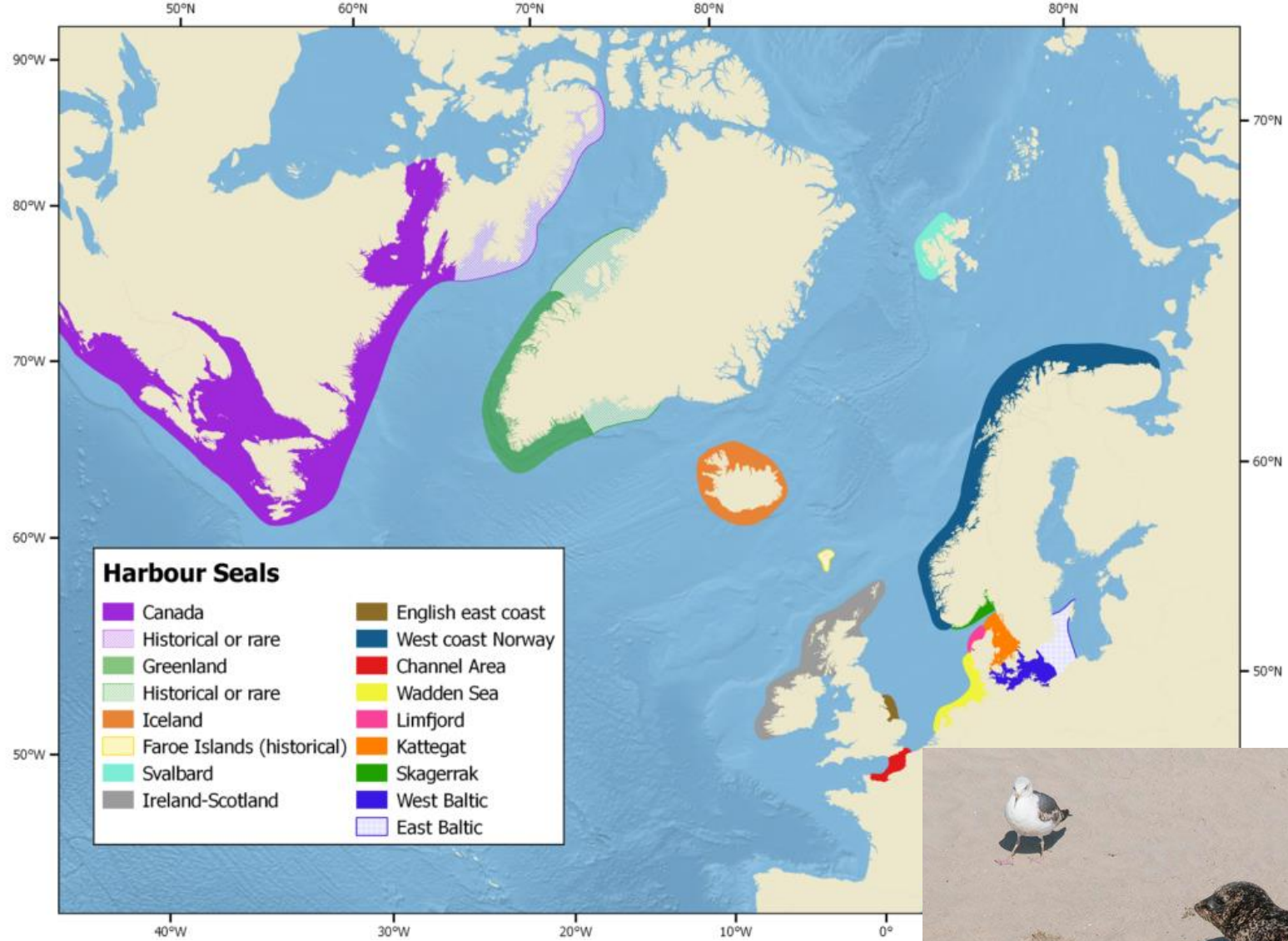
Valdis Pilāts
Dabas aizsardzības pārvalde
valdis.pilats@daba.gov.lv

Videseminārs piekrastes pašvaldībām
par roņiem piekrastē
2.3.2021

Roņu sugas Baltijas jūrā

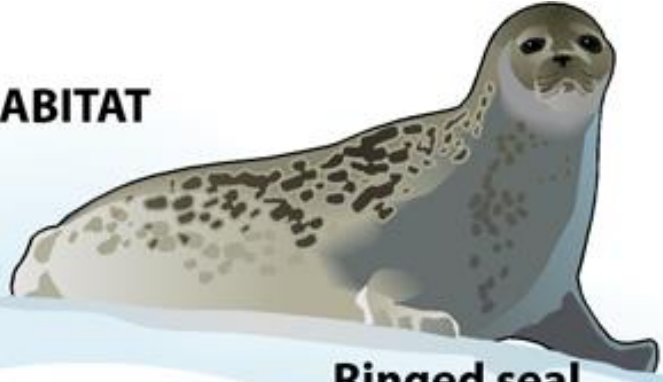
seppo.net

Phoca vitulina

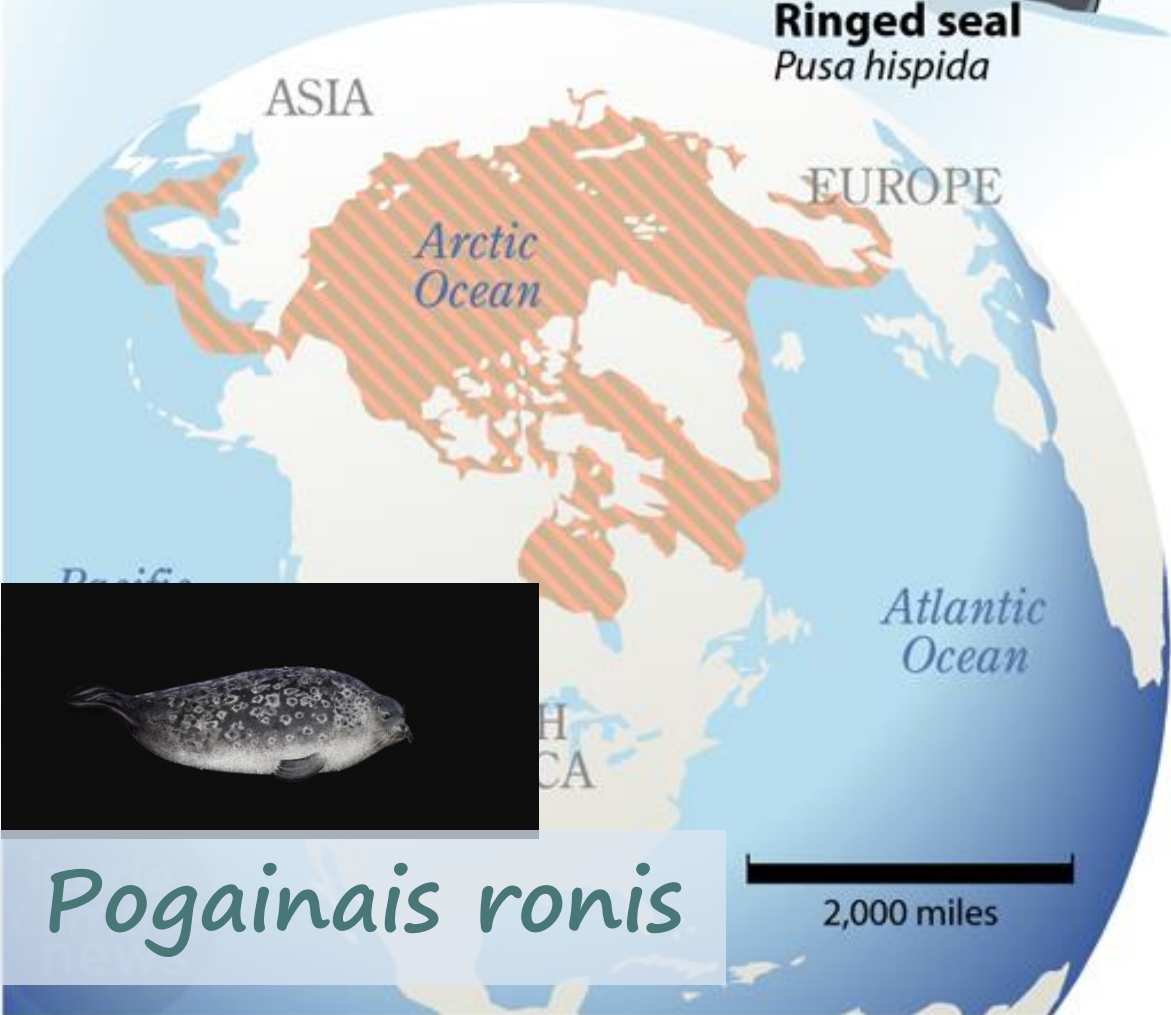
 RINGED SEAL HABITAT

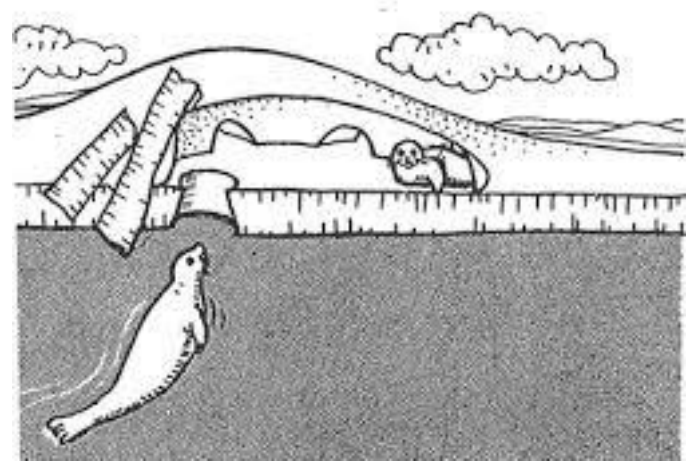
Ringed seal
Pusa hispida

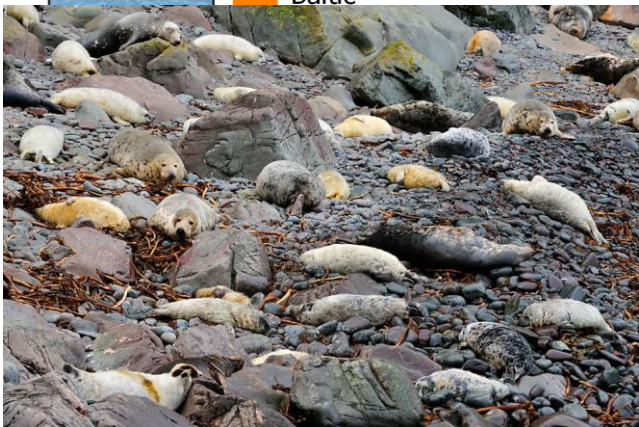
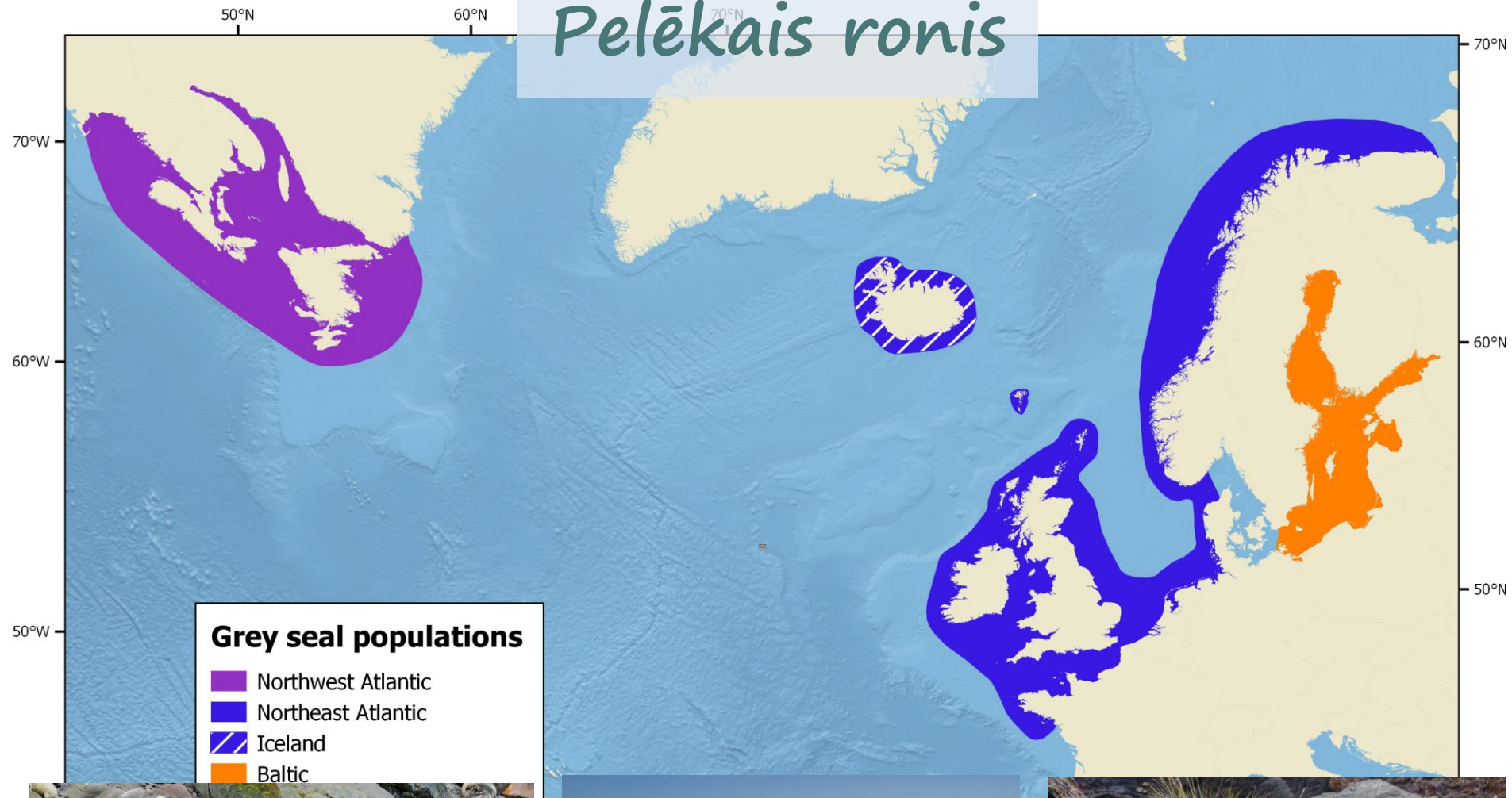
Ringed seal - circumpolar
most abundant
(B. Kelly photo)

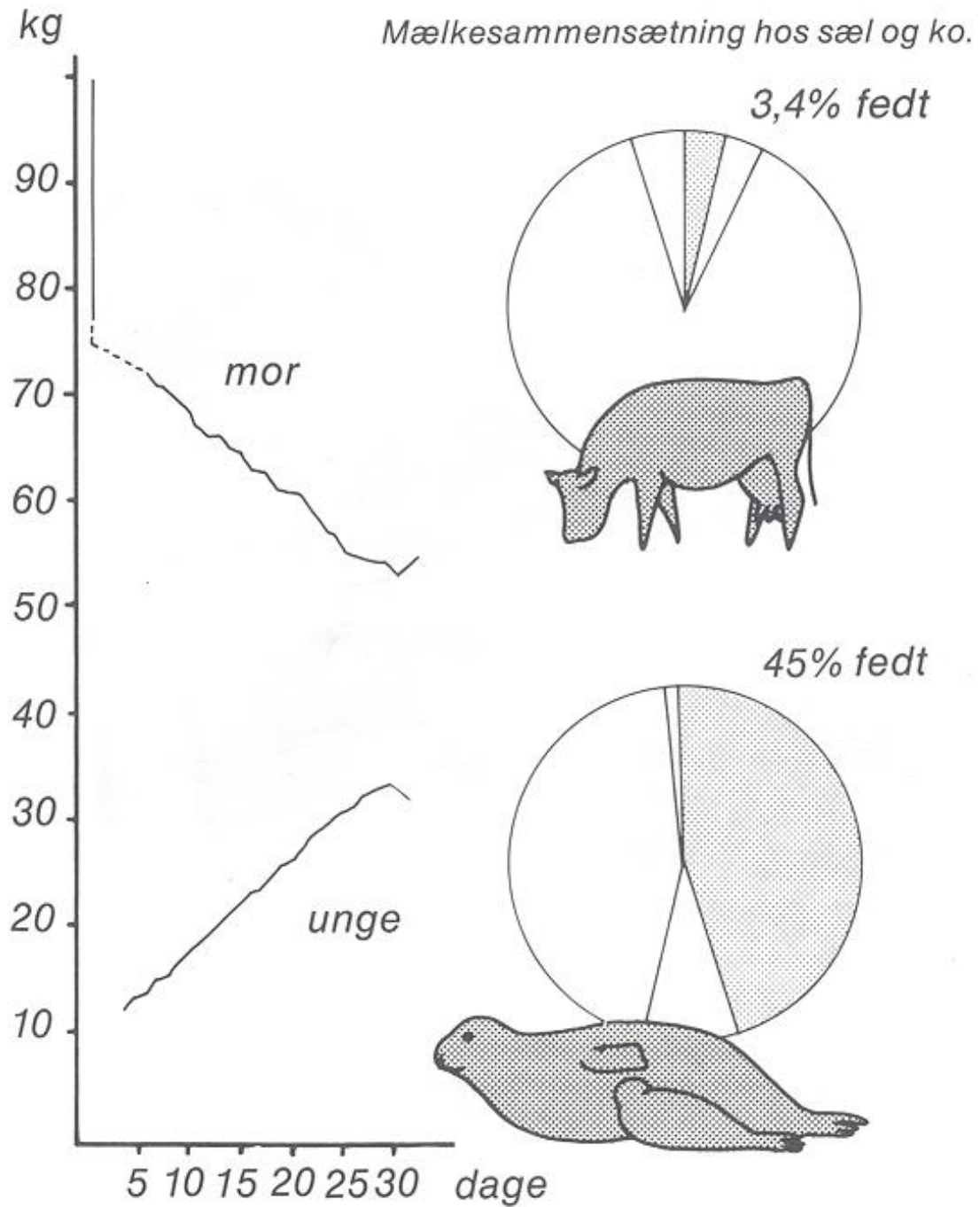
Pogonias cromis

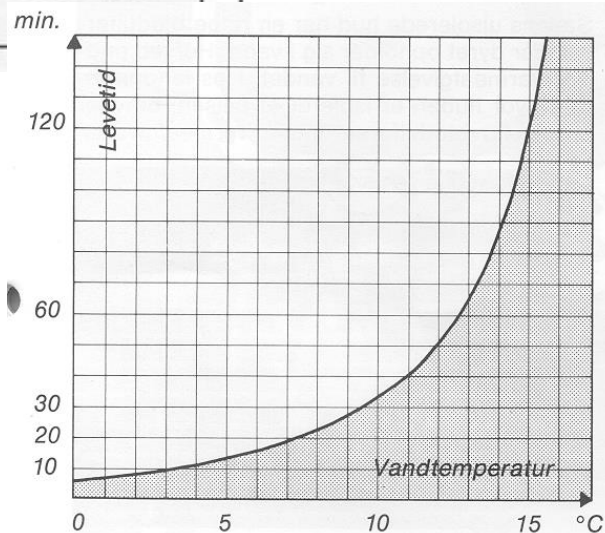
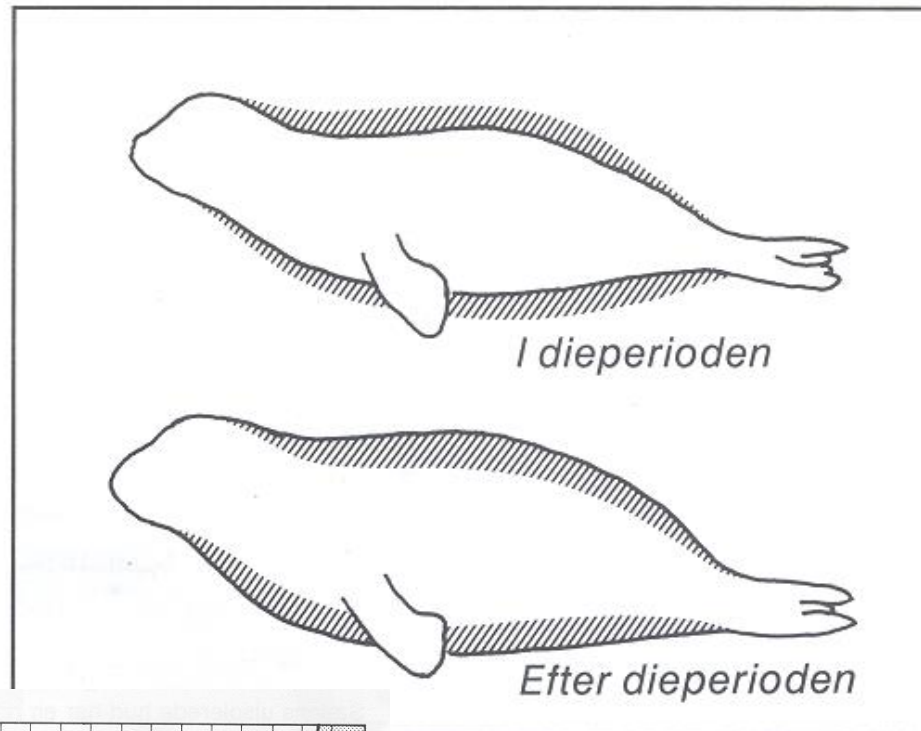
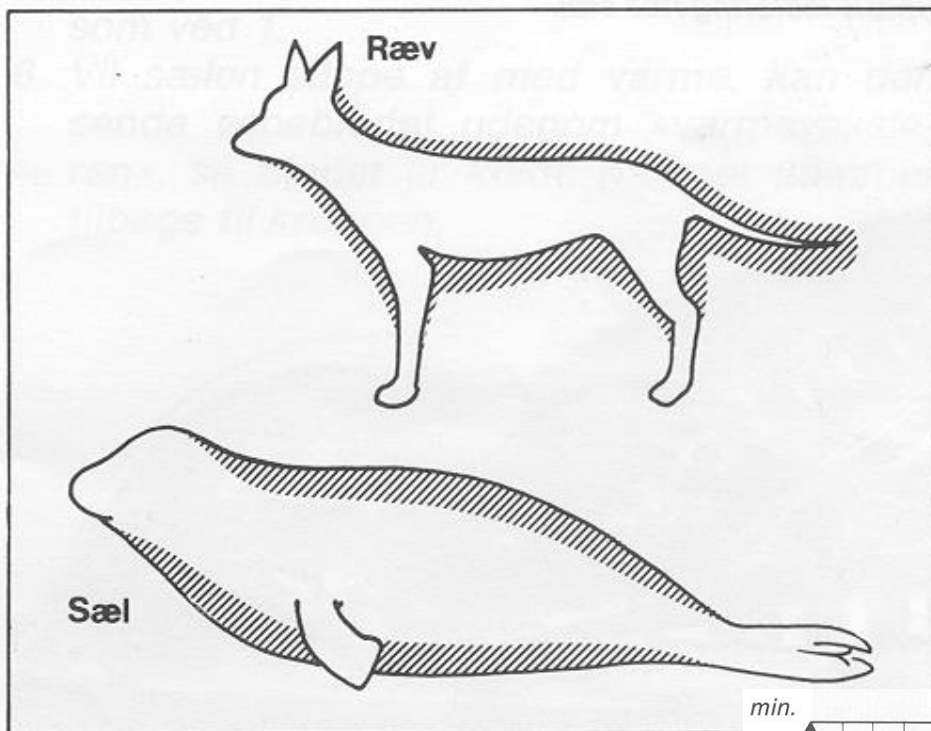
Pelēkais ronis

Pirmais mēnesis

Ќermeņa termoregulācija

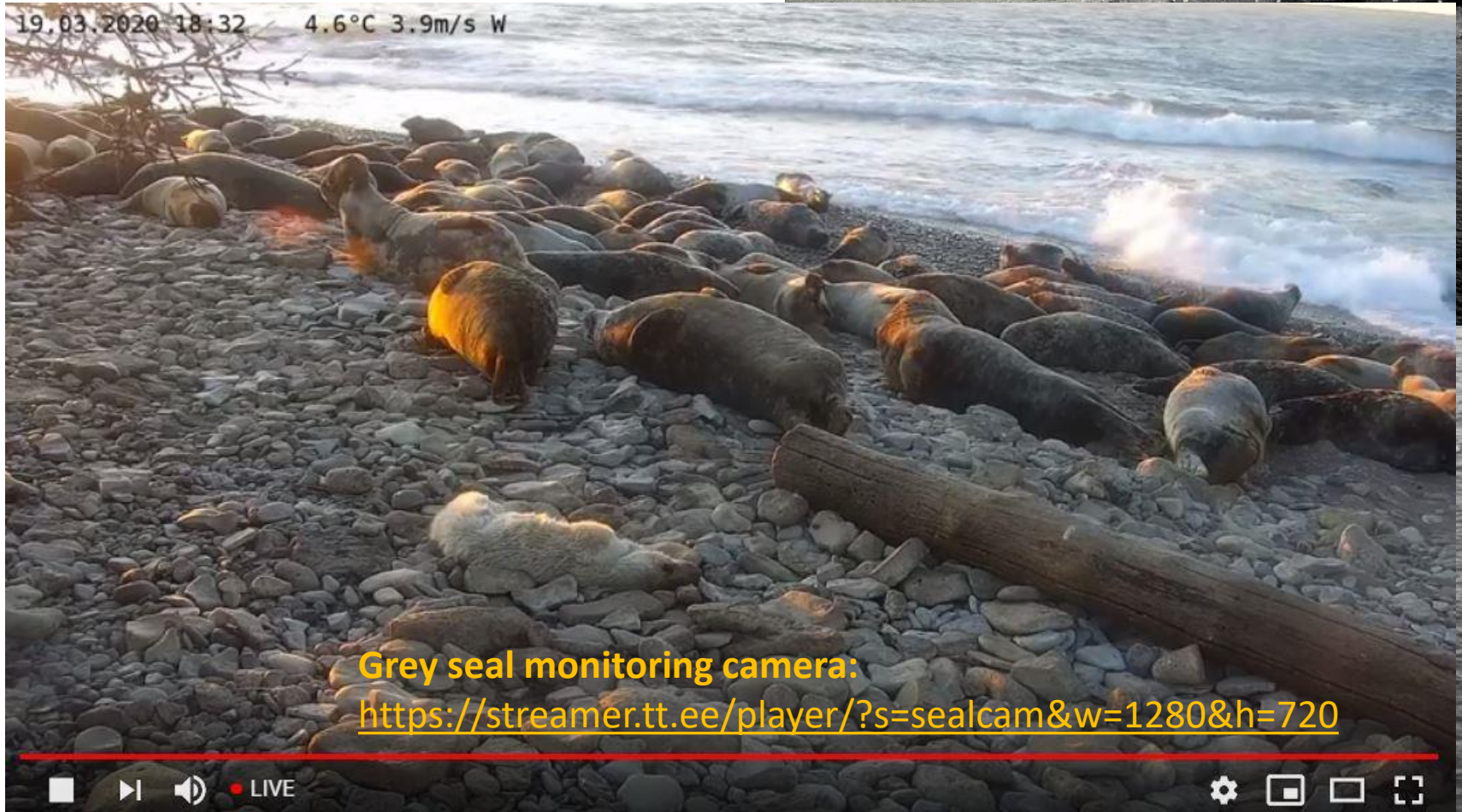
1990. gadā iezīmēto ronēnu atradumi

- ▲ Iezīmēšanas vietas (iezīmēti 129 ronēni)
- ▲ Atrastie ronēni/roņi

No ledus uz sauszemi

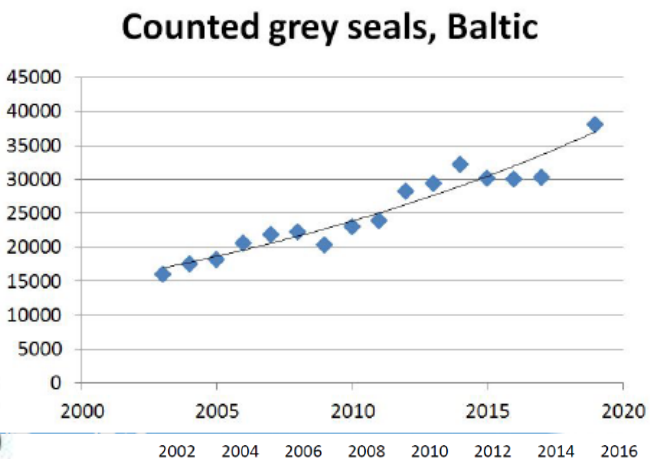
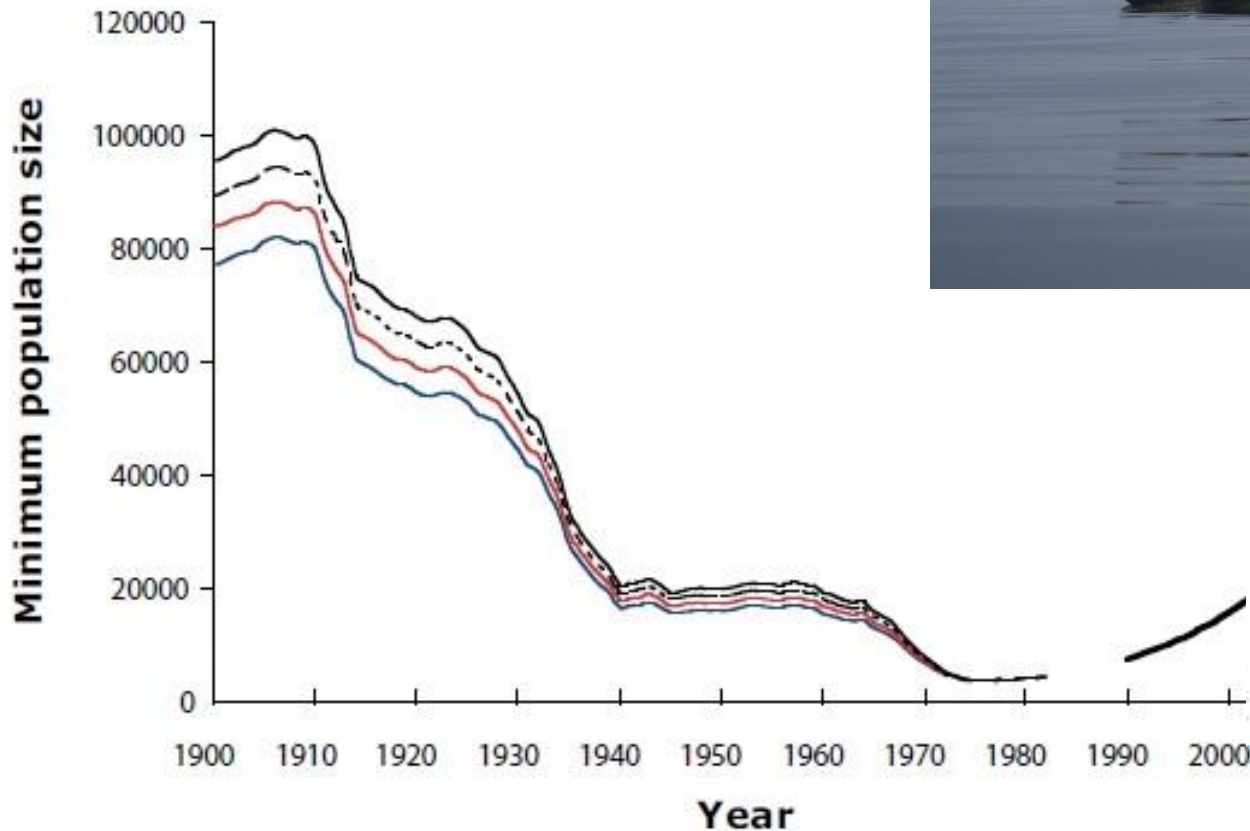

Grey seal monitoring camera:

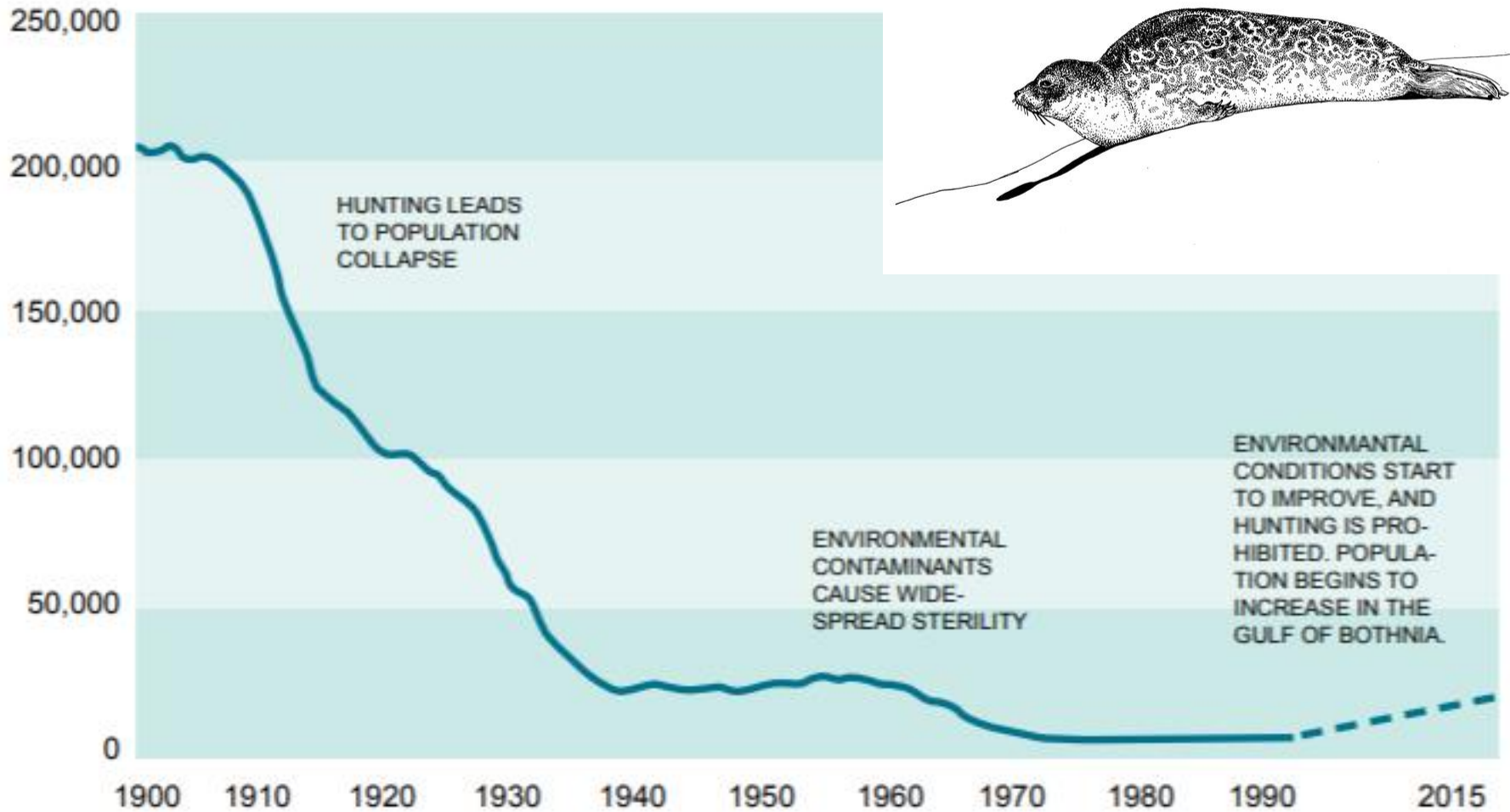
<https://streamer.tt.ee/player/?s=sealcam&w=1280&h=720>

Pelēko roņu skaita izmaiņas Baltijas jūrā

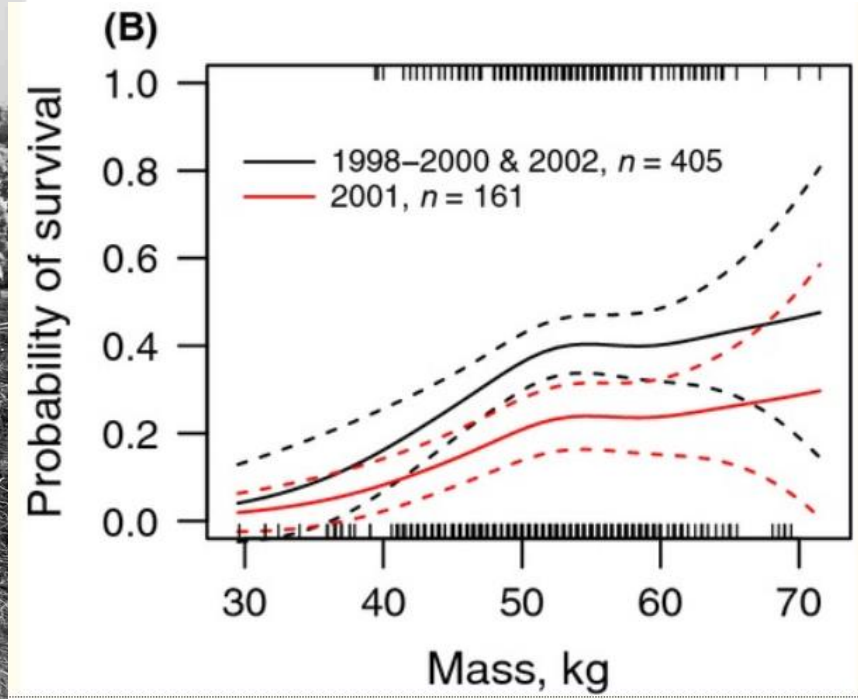

POPULATION SIZE

Figure 1. Population development of the Baltic Ringed seal since the beginning of the 20th century. Adapted after Hårding & Härkönen (1999); recent population estimate from IUCN (Härkönen, 2016).

Silto ziemu upuri

Pirmie SOS roņi

Pärnu viigerhüljeste lugu

Rein Kuresoo

Viiimaste aastate ilmad on põhjustanud palju rahu-
tuks tegevaid üllatusi: 1988. aasta jaanuaris õit-
sesid Sõrve poolsaare tipus kesalill ja pihkane
ristirohi; sama aasta
aprillis otsisid nõrkenud laululinnud
hangedes toitu. Mullune soe talv ja

kevadtormid tõid aga kaasa viigrite
tragöödia.

Viigrid koondusid oma traditsioonilis-
tele sigimisaladele Liivi lahte, kus
tavaliselt on olemas nii jää kui ka toit
(kudema rändav kevadräim). Pehme talve
viimased jääräbalad riisus tuul veebruari
lõpuks Pärnu lahte.

Kahju, et keegi ei teinud seal hülge-
vaatlusi — loodus andnuks hea võima-
luse hinnata viigerhülge arvukust selles
piirkonnas. Nüüd saame öelda vaid üht,
mis on kindel: Liivi lahe viigrikari on
silmanähtavalt kokku kuivanud.

SOS

Arthur Piiri, Rein Kuresoo
ja Koidu Pärnaste toidavad
hülgepoega sondiga.

Hille Kuusaru söötab hül-
gepoegi.

■ Valdis Pilats

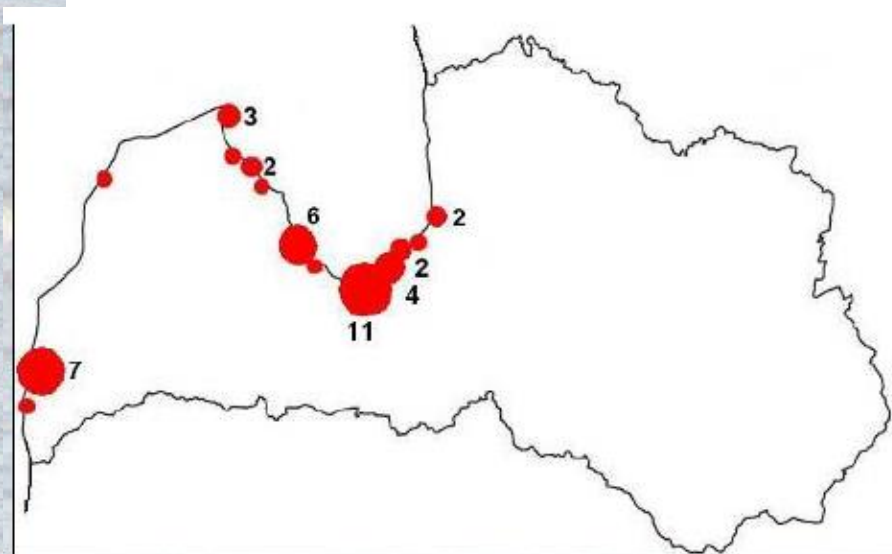

liitri vee kohta; 100—150 ml korraga.
Kohe tuleb ühendust võtta kohaliku loo-
duskaitsevalitsusega, sest koduste ponnis-
tuste viljaks võib olla vaid endisaegsetele
hülgeküttidele tuntud «nõidhüljes» —
arengupeetusega düstroofik. Kui hüljes
jõuab pädevate inimesteni, näeb ta edasine
toiduretsept välja nii: 0,5 l peeneks masin-
datud räime (suurtel kaladel võetakse
pea ära), 0,5 l rööska koort (35%), 2,5
spl kalamaksaõli¹, polüvitamiinpreparaati
sõltuvalt selle koostisest (konsulteerida

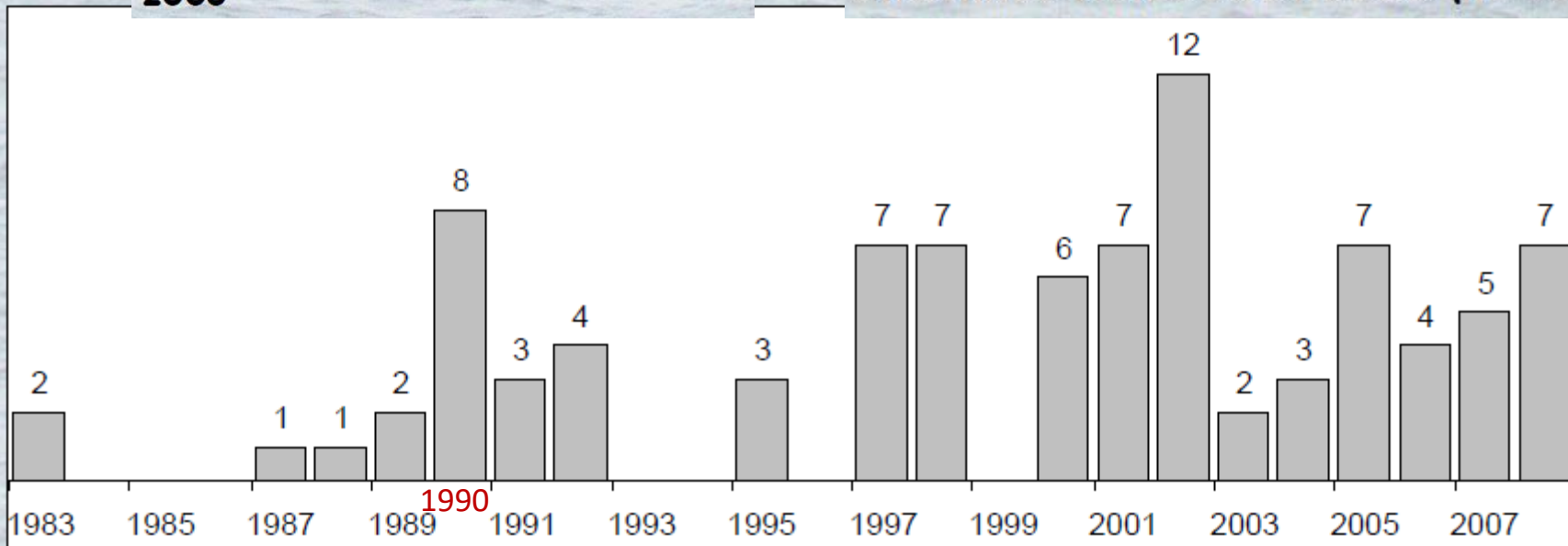

Roņi Rīgas zoodārzā

Kristīne Jačmenkina (Rīgas zoodārzs)
2008

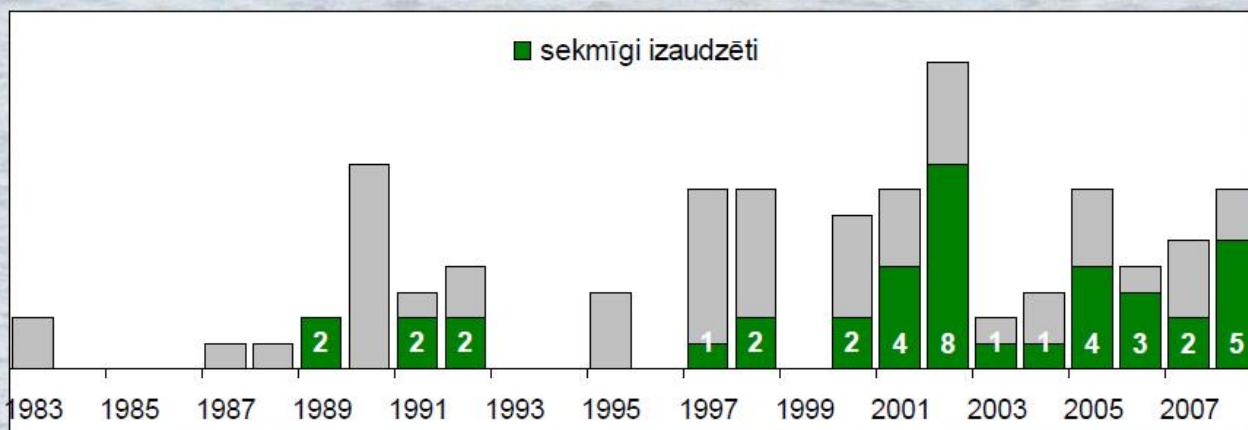

Uz zoodārzu atvesto ronēnu
atrašanas vietas 2001-2008 (n=43)

Zoodārzā nonākušo pelēko ronēnu skaits (1983-2008)

Saņemto ronēnu mirstības galvenie cēloņi – traumas un iedzimtas patoloģijas. Tomēr, līdz ar ronēnu mākslīgās audzēšanas metodes pilnveidošanu, izdodas sekmīgi izaudzēt lielāku skaitu mazuļu.

Zoodārzā nonākušo un sekmīgi izaudzēto pelēko ronēnu skaits (1983-2008)

Pieaugot izaudzēto ronēnu skaitam, zoodārzam sākās problēmas ar šo dzīvnieku izvietošanu.

Mūsu izaudzētie roņi papildinājuši citu zoodārzu dzīvnieku kolekcijas (Kaunās, Tallinas, Homutovas, Gdaņskas zoodārzi, Murmanskas jūras institūts, okeanāriji Japānā un Ķīnā).

2002. gadā roņus sākām atlaist dabā.

Roņu atlaiša

**2002. gadā vie
ronis tika atlai
netālu no Roja
atlaišanai sav
bija iemācījies
dzīvām zivīm u
sasniedza 30 k**

**2004. gadā jūrā tika atla
otrs – dzimis zoodārzā. 2
2007. gadā – divi, 2008.**

Biology, Medicine · Published in Emerging infectious diseases 2000 · DOI: 10.3201/eid0606.000613

Mass die-Off of Caspian seals caused by canine distemper virus.

Séamus Kennedy, Thijs Kuiken, +10 authors Susan T. Wilson

Thousands of Caspian seals (*Phoca caspica*) died in the Caspian Sea from April to August 2000. Lesions characteristic of morbillivirus infection were found in tissue specimens from dead seals. Canine distemper virus infection was identified by serologic examination, reverse transcriptase-polymerase chain reaction, and sequencing of selected P gene fragments. These results implicate canine distemper virus infection as the primary cause of death.

No 2004. gada Rīgas zoodārzs sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi nodarbojas ar visu bezpalīdzīgā situācijā nonākušu roņu mazuļu rehabilitāciju.

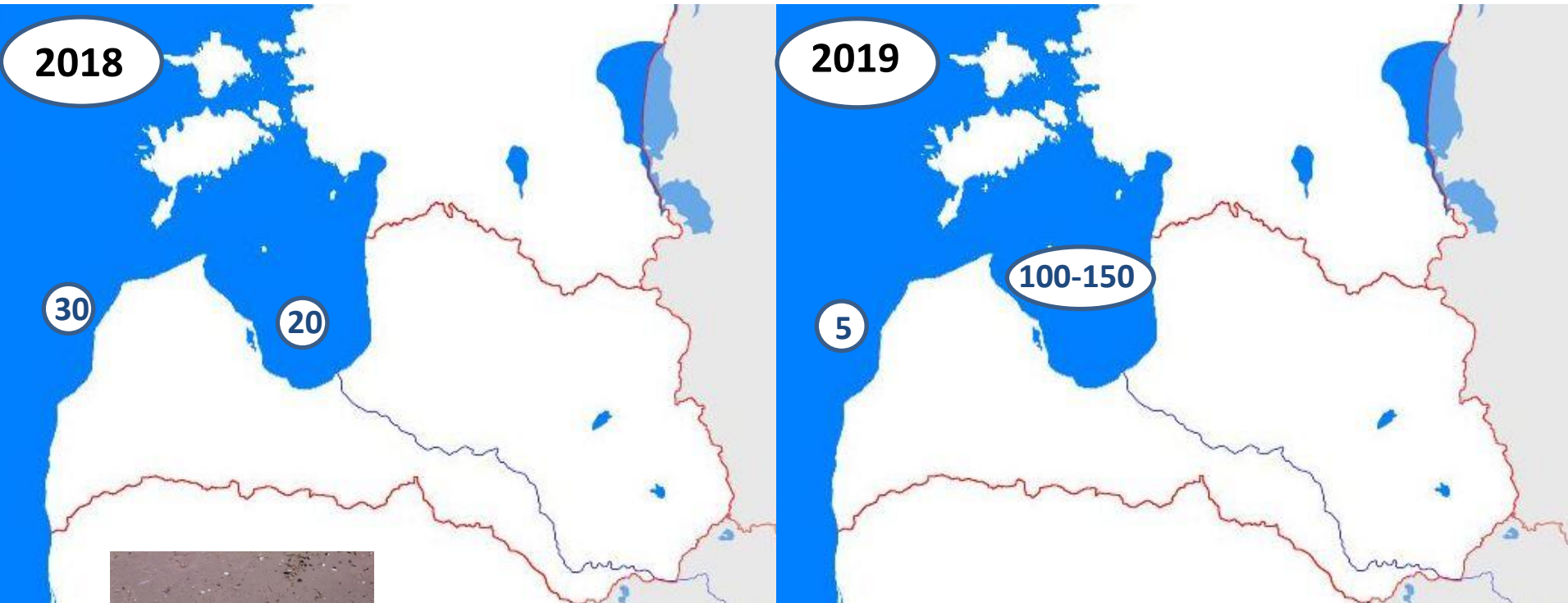
Lai jaunos roņus labāk sagatavotu dzīvei savvaļā, tie tiek mitināti dziļākā baseinā.

Ronēnu rehabilitācija Rīgas zoodārzā tiek veikta ar Dabas aizsardzības pārvaldes atbalstu.

Rīgas zoodārza roņus no 2007. gada finansiāli atbalsta Ventspils dome.

Rīcību izskaloto ronēnu problēmas risināšanā 2008. gadā koordinēja Valsts Vides dienesta Dabas aizsardzības daļa (Andris Širovs).

Ziņojumi par (pelēko) roņu mazuliem

- Dzimuši uz ledus vai salinām Igaunijā
- Klimata izmaiņu upuri (pazaudējuši mātes pirms laika)
- Ierodas Latvijā nomirt (krastā iznāk, jo ūdenī salst)
- Mēdz būt ievainoti
- NAV bioloģiska problēma (vismaz pagaidām)
- IR sociāla problēma (cilvēki vēlas tos glābt)

Apstiprināts ar
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra
18.02.2021.
rīkojumu Nr. 1-2/33

Pogainā roņa *Phoca hispida*, pelēkā roņa *Halichoerus grypus* un plankumainā roņa *Pusa vitulina* apsaimniekošanas (aizsardzības) plāns

plāns izstrādāts laikposmam no 2021. gada līdz 2031. gadam